

Instrukcja do opracowania programu nauczania z techniki

Autor: Małgorzata Dynowska

Program jest to opis sposobu realizacji celów i zadań ustalonych w podstawie programowej, dostosowany do potrzeb nauczyciela i uczniów. To autor programu decyduje o jego strukturze. Niemniej jednak każdy program musi zawierać cele kształcenia oraz treści i wymagania szczegółowe. Niniejsza instrukcja zawiera również wstęp, cele wychowania, metody i formy pracy, metody kontroli oceny osiągnięć uczniów, ewaluacje uwagi i wnioski do dalszej pracy. Elementy te usystematyzują program, przez co stanie się bardziej czytelny i dokładny. Poniższa instrukcja jest niejako drogowskazem wspomagającym nauczyciela podczas piania programu nauczania.

I Wstęp może zawierać:

- krótką informację dlaczego zdecydowaliśmy się na samodzielne napisanie programu,
- dla kogo jest przeznaczony,
- na podstawie jakich przepisów prawa opieramy swój program (*podstawa programowa, rozporządzenie o ocenianiu, statut szkoły, program profilaktyczno-wychowawczy, przedmiotowy system oceniania*),
- opis specyfiki środowiska oraz szkoły w jakiej przyjdzie realizować program,
- nasze oczekiwania dotyczące efektywności programu.

Cele kształcenia:

Cele ogólne

1.1 Wybrane cele z preambuły podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej. Na przykład rozwijanie kompetencji, takich jak: kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość.

(Wybieramy tylko te cele, które rzeczywiście jesteśmy w stanie realizować podczas naszych zajęć.)

1.2 Wymagania ogólne z podstawy programowej przedmiotu technika.

1.3 Wybrane umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego w szkole podstawowej (*Preambuła podstawy programowej*).

Cele szczegółowe - zgodnie z podstawą programową (są opisane i omówione w pkt. 2.)

Cele wychowania mogą zawierać:

Cele wychowawcze zawarte w programie profilaktyczno-wychowawczym szkoły, w statucie, w planie rozwoju szkoły (tylko te, które jesteśmy w stanie realizować i poddać ewaluacji podczas zajęć dydaktycznych z techniki).

Na przykład: Kształcenie: wytrwałości, pracowitości, systematyczności, samodzielności, otwartości i szacunku dla pomysłów innych, umiejętności współpracy w zespole, odpowiedzialności. *(Wybieramy cele najważniejsze i rzeczywiście kształtowane podczas lekcji!)*

2 Treści i wymagania szczegółowe (przykład - równania klasa 5)

L.p.	Treści	Wymagania – cele szczegółowe zgodnie z podstawą programową	Numer PP	Uwagi Przewidywana liczba godzin, forma (5.1 F...) i metoda pracy (5.2 M ...)
1.	1. Materiały włókiennicze i ich właściwości 2. Aplikacja na koszulkę	Wymienia surowce do wyrobu tkanin. Wymienia co najmniej po 2 tkaniny pochodzenia naturalnego i sztucznego. Podaje przykłady odzieży wykonanej z tkaniny i dzianiny. Interpretuje metki zamieszczone na odzieży dotyczące sposobu konserwacji. Określa właściwości tkanin i dzianin pochodzenia naturalnego i sztucznego. Projektuje aplikację z różnych gatunków tkanin i dzianin. Wykonuje szablony poszczególnych elementów aplikacji. Wycina poszczególne elementy aplikacji. Łączy elementy aplikacji przy pomocy	III.1 IV.6 III.2 I.1, I.7, III.5, III.6, III.7, IV.2, VI.2,	2 h F5.1.1, F5.1.3, M5.2.2, M5.2.3, M5.2.7 F5.1.1, F5.1.2 M5.2.1, M5.2.7

		igły i nici. Przyszywa aplikację do koszulki.	VI.3, VI.4, VI.5, VI.7.	
2.
3.

3 Metody i formy pracy

3.1 Forma pracy dotyczy tylko ilości osób. Wśród form pracy wyróżniamy pracę:

3.1.1 indywidualną

3.1.2 w parach

3.1.3 w małych grupach 3 – 5 osób

3.1.4 w dużych grupach, na przykład w trzech rzędach

3.1.5 z całą klasą.

3.2 Metody pracy – wypisujemy metody, które najczęściej stosujemy i krótko charakteryzujemy te, których nazwa nie wszystkim musi być znana. Uwaga! Zapis: *metody aktywne* nic nie oznaczają, bo każda metoda może być aktywna.

3.2.1 praca wytwórcza

3.2.2 dyskusja

3.2.3 pogadanka

3.2.4 praca z podręcznikiem

3.2.5 sprawdzian

3.2.6 kartkówka

3.2.7 Burza mózgów - to dyskusja umożliwiająca uczniom szybkie zgromadzenie wielu konkurencyjnych lub uzupełniających się hipotez rozwiązania problemu, któremu jest poświęcona dana jednostka tematyczna lub jej fragment. Uczniowie mogą zgłaszać wszystkie pomysły i rozwiązania,

w dowolnej formie, tak żeby nawet chwila namysłu nad poprawnością językową nie zmniejszyła pomysłowości. Pomysły te nie mogą być oceniane ani komentowane przez uczniów i nauczyciela w tej fazie pracy, a na ich autorów nie spada żadna odpowiedzialność czy konsekwencje za ich podanie. **Na przykład temat: „Bezpieczny uczeń w szkolnej pracowni.”**

3.2.8 Debata za i przeciw - spojrzenie na identyczny problem z dwóch różnych punktów widzenia. Każda z grup ustala argumenty zgodne ze swoim poglądem i poszukuje kontrargumentów dla wypowiedzi swoich konkurentów. Debata ta jest uporządkowanym sporem pomiędzy zwolennikami i przeciwnikami jakiegoś poglądu lub tezy. **Na przykład: Tworzywa sztuczne przyszłością świata.”**

3.2.9 Stoliki zadaniowe - celem metody jest zaangażowanie w proces nauczania wszystkich uczniów, na których dodatkowo spoczywa odpowiedzialność za skuteczne przekazanie wiedzy swoim kolegom. Przewidziany na lekcję zakres materiału zostaje podzielony na spójne części i przyporządkowany do poszczególnych grup, których zadaniem jest opanowanie treści a następnie podzielenie się nimi z pozostałymi grupami, **Na przykład: „Układy w rowerze.”**

3.2.10 Metaplan - graficzne przedstawienie przebiegu dyskusji na specjalnie stworzonym do tego celu plakacie. Konkretnie pytania, na które trzeba znaleźć odpowiedzi (jak jest?, jak powinno być?, dlaczego nie jest tak jak powinno być?, wnioski) nie pozwalają „wyjść” poza zagadnienie. Wykorzystując tą metodę dajemy szansę wszystkim uczniom na swobodę wypowiedzi. **Na przykład: „Oszczędzamy energię elektryczną”**

3.2.11 Kula śnieżna – metoda polegająca na przechodzeniu od pracy indywidualnej do pracy w całej grupie. Daje ona szansę, każdemu, na sprecyzowanie swojego zdania i stanowiska na podany temat, umożliwia nabywanie doświadczeń oraz pozwala dzieciom ćwiczyć i śledzić proces uzgadniania stanowisk.

Metoda ta składa się z kilku etapów:

- uczniowie pracują indywidualnie nad jakimś problemem,
- łączą się w pary – uzgadniają stanowisko,
- pary łączą się w czwórki – uzgadniają stanowisko,
- czwórki łączą się w ósemki - uzgadniają stanowisko,

- ósemki łączą się w szesnastki - uzgadniają stanowisko,
- prezentacja wspólnie wypracowanego stanowiska.

Jest to forma zorganizowanej dyskusji, w której biorą udział wszyscy uczniowie danej klasy. W fazie pracy indywidualnej każdy uczeń przygotowuje, z reguły pisemnie, pomysły rozwiązania danego problemu. Potem w parach dyskutują nad swoimi propozycjami i przygotowują wspólną propozycję. Następnie w czwórkach dyskutują nad swoimi propozycjami wypracowanymi w parach i znów przygotowują propozycję. Następnie analogicznie pracują w ósemkach, szesnastkach – połówkach klasy. Pracę kończy wypracowanie wspólnego stanowiska, rozwiązania problemu przez całą klasę. Ze względu na opisany charakter postępowania kula śniegowa jest nazwana czasem dyskusją piramidową. **Na przykład temat: „Przygotowujemy produkty na kiermasz zimowy.”**

4 Metody kontroli i oceny osiągnięć uczniów

Zasady pracy muszą być zgodne ze statutem szkoły, wewnątrzszkolnym i przedmiotowym systemem oceniania. Na przykład:

Zasady oceniania na lekcji techniki w klasie 5

Praca wytwórcza – 40% oceny to samoocena ucznia, 30% oceny to ocena społeczności klasowej, 30% oceny to ocena nauczyciela. Do każdej pracy wytwórczej należy podać kryteria według, których praca zostanie oceniona. Ocena pracy wytwórczej ma wagę 3.

Sprawdzian – obejmuje większą partię materiału i jest oceniany według zasady: 29% - 1+, 30% - 35% - 2-, 36%-42% - 2, 43%-49% - 2+, 50%-58% - 3-, 59%-65% -3, 66%-70% - 3+, 71%-75% - 4-, 76%- 83% - 4, 84%-88% - 4+, 89%-92% - 5-, 93%-95% -5, 96%-99% - 5+, 100% - 6. Ocena sprawdzianu ma wagę 3.

Kartkówka – obejmuje trzy ostatnie lekcje. I jest oceniana według zasady: 29% - 1+, 30% -35% - 2-, 36%-42% - 2, 43%-49% - 2+, 50%-58% - 3-, 59%-65% -3, 66%-70% - 3+, 71%-75% - 4-, 76%-83% - 4, 84%-88% - 4+, 89%-92% - 5-, 93%-95% -5, 96%-99% - 5+, 100% - 6. Ocena sprawdzianu ma wagę 2.

Aktywność podczas lekcji – uczeń podczas lekcji może otrzymać plusy (+). Za otrzymanie pięciu plusów uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą (5) z wagą 1 lub za uzyskanie sześciu plusów uczeń otrzymuje ocenę celującą z waga 1.

Zadania domowe – zadaniem domowym ucznia jest przygotować materiały i przybory potrzebne do następnej lekcji oraz nauczenie się wiadomości teoretycznych. Za wykonanie zadania domowego uczeń otrzymuje ocenę z wagą 1.

Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie dwa razy w semestrze.

Prace wytwórcze uczeń wykonuje podczas lekcji. W przypadku nieobecności ucznia lub braku czasu na dokończenie pracy wytwórczej uczeń ustala z nauczycielem termin w którym może prace wykonać lub dokończyć.

Nauczyciel może korygować podane zasady informując o tym uczniów tydzień wcześniej.

Podpis nauczyciela:

Podpis ucznia:

Podpis rodziców / prawnych opiekunów:

Ewaluacja

Może ona dotyczyć całego programu i w tym celu należałoby opracować na przykład ankietę porównawczą. Ewaluacji powinny podlegać cele dydaktyczne i wychowawcze, metody i formy pracy. Służą temu gotowe lub opracowane przez nas testy diagnostyczne oraz liczne ankiety ewaluacyjne. Na przykład:

Ankieta dla ucznia po lekcji, na której uczniowie pracowali w grupach:

1. Byłem zaangażowany w pracę całej grupy	TAK	NIE
2. Dyskusja w grupie była rzeczowa	TAK	NIE
3. Umiałem przekazać wiedzę kolegom	TAK	NIE

Na lekcji czułem się :

bardzo dobrze	dobrze	niepewnie	źle

5. Uwagi i wnioski do dalszej pracy

Piszemy krótką refleksję po zakończeniu pracy nad programem, po każdym roku pracy i po zakończeniu całego cyklu.

6. **Bibliografia** - wypisujemy wszystkie pozycje, z których korzystaliśmy pamiętając o podaniu stron internetowych. Na przykład:

1. Podstawa programowa z przedmiotu technika.
2. Komorowska H., *O programach prawie wszystko*, WSIP, Warszawa 1999

3. Mizerek H., *Efektywna autoewaluacja w szkole - materiały szkoleniowe programu wzmocnienia efektywności nadzoru pedagogicznego.*
4. Szczepańska M., *Program autorski, jak go napisać?*, IMAGE, Słupsk 1999
5. Wiliński P., *Konstruowanie indywidualnego programu edukacyjnego dla dzieci – materiały szkoleniowe.*
6. Miesięcznik „Młody Technik” - pismo zawierające nowinki techniczne, przeznaczony dla młodzieży i dorosłych.
7. Seria filmów edukacyjnych „Jak to jest zrobione” emitowanych na kanałach Discovery Channel i Discovery Science, które w przystępny sposób zaznajamiają widzą z budową i zasadami działania różnych urządzeń oraz przedstawiają droge powstawania rzeczy codziennego użytku.

Uwaga!

1. W każdym punkcie programu zwracamy szczególną uwagę na **indywidualizację nauczania!**
2. Dla naszego programu opracowujemy **szatę graficzną** w zależności od upodobań i możliwości finansowych. Podstawa programowa może być załącznikiem do programu, stanowić jeden z jego punktów lub pozostać oddzielnym dokumentem.
3. Podana struktura programu i jej opis jest tylko propozycją.